

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 51 0 P 107377 21 Rev
Sarajevo, 15.3.2022. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Amre Hadžimustafić, kao predsjednice vijeća, Fatime Mrdović i dr.sc. Danice Šain, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužiteljica: 1. Z... Č..., 2. N...e Č..., 3. mldb. A... Č..., 4. mldb. D... Č..., i 5. mldb. H... Č..., zastupanih po ocu A... Č..., sve iz T...a, Ul. Š... broj ..., i sve zastupane po punomoćnicima Adinu Brajić i Selmi Brajić, advokatima iz Travnika, protiv tuženog „Adriatic osiguranje“ d.d. Sarajevo, Ul. Trg međunarodnog prijateljstva broj 20, koga zastupa Advokatsko društvo „Milas, Martinović & Partneri“ Mostar, radi naknade nematerijalne štete, odlučujući o reviziji tužiteljica protiv presude Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 51 0 P 107377 20 Gž 2 od 15.10.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 15.3.2022. godine, donio je

P R E S U D U

Revizija se usvaja, drugostepena presuda preinačava, žalba tuženog odbija i presuda prvostepenog suda u cijelosti potvrđuje.

Obavezuje se tuženi da tužiteljicama naknadi troškove cijelog postupka u iznosu od 5.043,56 KM, u roku od 30 dana.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Travniku, broj 51 0 P 107377 19 P 2 od 30.1.2020. godine, tuženi je obavezan da tužiteljicama na ime naknade nematerijalne štete za duševne bolove koje trpe zbog teške invalidnosti bliskog srodnika, sina, supruga i oca A... Č..., isplati: tužiteljici Z... Č..., majci, iznos od 15.000,00 KM; tužiteljici N... Č..., supruzi, iznos od 15.000,00 KM; mldb. tužiteljici A... Č... kćerki, iznos od 10.000,00 KM; mldb. tužiteljici D... Č..., kćerki, iznos od 10.000,00 KM; mldb. tužiteljici H... Č..., kćerki, iznos od 10.000,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom po stopi propisanoj Zakonom o visini stope zatezne kamate, počev od 27.10.2015. godine do isplate, u roku od 30 dana. Preostali dio tužbenog zahtjeva preko dosuđenih iznosa je odbijen. Tuženi je obavezan da na ime naknade troškova parničnog postupka isplati tužiteljima iznos od 3.534,06 KM, u roku od 30 dana.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku, broj 51 0 P 107377 20 Gž 2 od 15.10.2020. godine žalba tuženog je usvojena i prvostepena presuda preinačena tako što su

odbijeni zahtjevi tužiteljica da im tuženi na ime naknade nematerijalne štete za duševne bolove koje trpe zbog teške invalidnosti bliskog srodnika, sina, supruga i oca A... Č... isplati po 15.000,00 KM (tužiteljicama Z... Č... i N... Č...), i po 10.000,00 KM (tužiteljicama A..., D... i H... Č...), sa zakonskim zateznim kamatama od 27.10.2015. godine do isplate. Tužiteljicama je naloženo da tuženom solidarno naknade troškove parničnog postupka u iznosu od 9.044,75 KM, u roku 30 dana.

Blagovremeno izjavljenom revizijom, drugostepenu presudu pobijaju tužiteljice zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlažu da ovaj sud dozvoli reviziju kao izuzetnu u smislu člana 237. stav 3. ZPP, te da istu usvoji i pobijanu presudu drugostepenog suda preinači ili ukine, a zahtijevaju i naknadu troškova cijelog postupka. U reviziji se kao pitanje zbog kojeg je revizija podnesena navodi pitanje tumačenja pojma naročito teškog invaliditeta bliskog srodnika, i ukazuje na potrebu da Vrhovni sud, u cilju jednake primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni izrazi svoje shvatanje u pogledu pitanja šta predstavlja trajni invaliditet bliske osobe koji opravdava dosuđivanje naknade iz člana 201. Zakona o obligacionim odnosima.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Ispitujući dopuštenost predmetne revizije, ovaj sud je utvrdio da osporeni dio pobijane pravosnažne presude za svaku od tužiteljica, koje su formalni suparničari, ne prelazi propisani imovinski cenzus za dopuštenost revizije iz člana 237. stav 2. Zakona o parničnom postupku (u daljem tekstu: ZPP)¹. Međutim, materijalno-pravno pitanje koje su tužiteljice postavile u reviziji, a koje se odnosi na tumačenje pojma teškog invaliditeta nekog lica, kao osnova da se njegovim bliskim srodnicima dosudi pravična novčana naknada za njihove duševne bolove, jeste od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima, pa je ovaj sud na osnovu odredbe člana 237. stav 3. i 4. ZPP, odlučio da predmetnu reviziju dopusti, kao izuzetnu.

Revizija je osnovana.

Nakon što je ispitao pobijanu presudu u skladu sa odredbom člana 241. stav 2. ZPP, ovaj sud je odlučio kao u izreci, iz slijedećih razloga:

Predmet spora je zahtjev tužiteljica, kao majke, supruge i djece Č... A..., za isplatu pravične novčane naknade, na ime duševnih bolova koje trpe zbog teškog invaliditeta njihovog sina, supruga i oca Č... A..., a koju je dužan isplatiti tuženi, kao odgovorna osoba.

Iz činjeničnih utvrđenja nižestepenih sudova proizlazi: da je prednik tužiteljica A... Č... (rođen 1970. godine), sin tužiteljice Č... Z..., suprug tužiteljice Č... N... i otac mladb. tužiteljica Č... A..., D... i H..., dana 19.5.2013. godine teško povrijeđen u saobraćajnoj nezgodi koja se dogodila u mjestu Nova Bila, Općina Travnik, za koju je odgovoran osiguranik tuženog; da su teške tjelesne povrede koje je A... Č... pretrpio u vidu višestrukih preloma lijeve ruke i lijeve noge, u konačnici dovele do amputacije dijela potkoljenice lijeve noge i umanjenja funkcija lijeve ruke; da sve tužiteljice žive zajedno sa Č... A... u porodičnom domaćinstvu, te da ga svakodnevno njeguju i pružaju mu pomoć; da je kod povrijeđenog Č... A..., vještačenjem po vještaku medicinske struke

---

¹ „Službene novine FBiH“, br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

utvrđeno postojanje invalidnosti od 45%; da stepen povreda nervnih struktura u predjelu lijeve ruke nije bilo moguće utvrditi zbog nepostojanja adekvatnog nalaza (EMNG); da kod oštećenog postoji i naruženost teškog stepena koja je vidljiva trećim licima; da su osnovne životne funkcije kod oštećenog u cijelosti očuvane; da će stanje oštećenog imati tendenciju pogoršanja; te da će mu i dalje trebati pomoć kod svakodnevnih aktivnosti.

Na osnovu izloženog činjeničnog stanja, prvostepeni sud je zaključio da su sve tužiteljice, koje žive u porodičnoj zajednici sa ocem, suprugom i sinom Č... A..., angažovane da mu pružaju svakodnevnu pomoć, da zbog toga učestvuju u njegovim patnjama zbog posljedica invalidnosti, te da i same trpe duševne bolove, koje će trpjeti i u budućnosti. Sud je, pored utvrđenog stepena invaliditeta Č... A..., smatrao značajnom i utvrđenu činjenicu da se on, iako su mu osnovne životne funkcije očuvane, ne može sam odjenuti, obući, okupati, stavljati silikonske čarape i protezu, te da se otežano kreće, uz pomoć ortopedskih pomagala i specijalnog vozila. Imajući u vidu posljedice povređivanja Č... A... na duševno zdravlje tužiteljica, prvostepeni sud je ocijenio da su osnovani zahtjevi svih tužiteljica za isplatu pravične naknade zbog teškog invaliditeta bliske osobe, pa je primjenom člana 201. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima (dalje: ZPP)², a imajući u vidu i Orijentacione kriterije i iznose za utvrđivanje visine pravične novčane naknade nematerijalne štete Vrhovnog suda Federacije BiH, prvotužiteljici i drugotužiteljici, kao majci i supruzi Č...A..., dosudio po 15.000,00 KM, a njegovim kćerkama A..., D... i H... po 10.000,00 KM.

Drugostepeni sud je, prilikom odlučivanja o žalbi tuženog, na osnovu utvrđene činjenice da je kod oštećenog Č... A... utvrđen stepen invalidnosti od 45%, sa očuvanim osnovnim životnim funkcijama, zaključio da se radi o visokom stepenu trajne invalidnosti, ali ne i naročito naročito teškoj invalidnosti koja bi opravdavala dosuđivanje tužiteljicama zahtijevane naknade. Naime, po ocjeni tog suda, Č... A..., i pored toga što su mu zbog pretrpljenih povreda značajno umanjene i funkcije lijeve ruke, ima mogućnost da sudjeluje u radu mjesne zajednice, čiji je predsjednik, da i dalje vozi automobil, ide na skupove moto klubova i putuje u inostranstvo, i tako učestvuje u životu svoje zajednice i druženju s prijateljima. Na osnovu toga je drugostepeni sud zaključio da Č... A... treba njega druge osobe povremeno a ne stalno. Činjenicu da Č... A... u postupku po njegovoj tužbi za naknadu nematerijalne štete utvrđeno umanjenoje životne aktivnosti od 80%, a rješenjem Centra za socijalni rad Travnik invaliditet II grupe sa oštećenjem organizma 90% sud je ocijenio nebitnim za odluku, pa je zaključio da kod bliskog srodnika tužiteljica ne postoji naročito teški invaliditet i njihove tužbene zahtjeve odbio kao neosnovan.

Povodom revizije tužiteljica, ovaj sud rješava sporno pravno pitanje koje se odnosi na tumačenje pojma naročito teškog invaliditeta bliskog srodnika, kao osnova za naknadu nematerijalne štete iz člana 201. stav 3. ZOO.

Pravilno se u reviziji navodi da je drugostepeni sud prilikom donošenja pobijane presude pogrešno primijenio odredbu člana 201. stav 3. ZOO.

Citiranom odredbom je propisano da u slučaju naročito teškog invaliditeta nekog lica, sud može dosuditi njegovom bračnom drugu, djeci i roditeljima pravičnu novčanu naknadu za njihove duševne bolove. Odredbom člana 200. stav 2. ZOO su propisani kriteriji koji se koriste prilikom

---

² „Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85 i 57/89, „Službeni list RBiH“, broj: 2/92 i 13/93 i „Službene novine Federacije BiH“, broj: 29/03 i 42/11

odlučivanja o zahtjevu za naknadu nematerijalne štete i njenoj visini, prema kojima je sud dužan voditi računa o značaju povrijeđenog dobra i cilju kome služi ta naknada, te da se njome ne pogoduje težnjama koje nisu spojive sa njenom prirodom i društvenom svrhom.

U konkretnom slučaju, tužiteljice su majka, supruga i maloljetne kćerke lica koje je teško stradalo u saobraćajnoj nezgodi, i kojem je u postupku pred sudom, koji je vođen po njegovoj tužbi za naknadu nematerijalne štete, utvrđeno umanjeње životne aktivnosti od 80%, a u upravnom postupku za priznanje prava na tuđu njegu i pomoć invaliditet od 90%. U ovom postupku je stepen invaliditeta Č... A... utvrđen u omjeru od 45%, i to samo za dio posljedica koje trpi, bez uzimanja u obzir ostećenja nerava lijeve ruke, za koja je utvrđeno da postoje, jer to nije bilo moguće učiniti zbog nepostojanja adekvatnog lješkarskog nalaza.

Pitanje koje je važno za rješavanje ovog spora, ali i za primjenu prava u drugim slučajevima je da li se naročito teški invaliditet može utvrditi samo na osnovu utvrđenog procenta invaliditeta, bez uzimanja u obzir i njegovih vanjskih obilježja, odnosno da li se tako može utvrđivati stepen duševnih bolova u slučaju invaliditeta bliskog srodnika.

Prema ocjeni ovog suda, utvrđeni postotak invaliditeta neke osobe je jedan, ali ne i jedini parametar za procjenu da li postoji naročito teški invaliditet kao osnov za naknadu nematerijalne štete za duševne bolove koje trpe najbliži srodnici. Sudovi utvrđuju da li bliski srodnici oštećenog zbog težine njegovog invaliditeta trpe duševne bolove, što se procjenjuje na osnovu svih okolnosti vezanih za konkretni invaliditet i njegove manifestacije. Zbog toga, činjenica da je vještačenjem utvrđen određeni stepen invalidnosti neke osobe ne može biti dovoljna za zaključak o stepenu duševnih bolova koje trpe njegovi srodnici, bez uzimanja u obzir i drugih utvrđenih činjenica.

Shodno tome, u slučaju kada iz utvrđenog činjeničnog stanja proizlazi da je oštećeni pretrpio teške povrede sa trajnim posljedicama u vidu amputacije lijeve potkoljenice i ukočenosti u predjelu lijevog lakta, organičenja pokreta i prosupinacije u teškom stepenu, kao mlad čovjek i roditelj maloljetne djece, da je u drugim postupcima dokazao postojanje visokog stepena umanjeња životne aktivnosti i invaliditeta, te da su sve tužiteljice, kao njegove najbliže srodnice cijelo vrijeme učestvovalе u njegovim vidljivim patnjama i bolovima, i trudile se da mu iste olakšaju, a to i dalje čine, sve te okolnosti moraju biti od značaja za odluku suda o težini njegovog invaliditeta. Činjenica da se oštećeni uspio donekle socijalizirati samo potvrđuje postojanje napora i njega lično, i tužiteljica, da njegov invaliditet učine podnošljivijim, ali to ne znači da ni on, a ni tužiteljice ne trpe duševnu patnju zbog činjenice da se on nalazi u takvoj situaciji, kako je to zaključio drugostepeni sud.

Iz navedenih razloga je ovaj sud ocijenio pravilnim pravno shvatanje na kojem je zasnovana prvostepena presuda, a to je da utvrđeni stepen invaliditeta Č... A..., koji je po svojoj prirodi težak i trajan, sa vidljivim i stalnim manifestacijama, bez mogućnosti poboljšanja, kada se cijeni zajedno sa svim drugim okolnostima i činjenicama koje su sudovi u konkretnom slučaju utvrdili, upućuje na postojanje duševnih bolova tužiteljica, kao najbližih srodnika oštećenog.

Zbog toga je ovaj sud, primjenom odredbe člana 250. stav 1. ZPP odlučio da usvoji reviziju tužiteljica kao osnovanu i preinači drugostepenu presudu tako da odbije žalbu tuženog kao neosnovanu i presudu prvostepenog suda u cijelosti potvrdi, kao pravilnu i zakonitu.

Odluka o troškovima cijelog postupka je donesena na osnovu odredbe člana 397. stav 2. ZPP i 387. stav 1. ZPP, a iznos koji je tužiteljicama dosuđen se odnosi na troškove prvostepenog postupka, koje je prvostepeni sud pravilno utvrdio u visini od 3.536,06 KM, i troškove sastava revizije u iznosu od 1.507,50 KM (ukupno 5.043,56 KM).

Predsjednica vijeća
Amra Hadžimustafić,s.r.